

GIZELA MOLNÁROVÁ

LAUDATIO

Meno "tety Gizky", alebo "Gizi - néni", pretože takto familiárne ju s obľubou oslovujú nielen Mlynčania a jej priatelia v kraji pod Pilíšom, ale aj Slováci vo všetkých slovenských prostrediach v Maďarsku, kam prenikol jej spev, sa stalo symbolom úprimnosti, bezprostrednosti a oddanosti rešpektovanej a obdivuhodnej ženy. Pretože pani Gizela Molnárová, rodená Fuhlová, snúbi v sebe v jej ľudskej, tvorivo-umeleckej a charismatickej dimenzii viac ako iba vzťah k ľudovej piesni. Skrze ňu vnímame odhodlanie uchovávať a ďalej šíriť krásu slovenských ľudových hudobných a folklórnych tradícií pod Pilíšom.

Pani Gizela Molnárová - Fuhlová sa narodila v Mlynkoch v roku 1932. Po ukončení strednej školy nastúpila do novozaloženého slovenského učiteľského ústavu v Budapešti, kde od októbra 1949 spolu s ostatnými nádejnými učiteľmi spoznávala hlavné mesto, merala cestu z internátu do školy. Po ukončení štúdií začala učiteľskú dráhu na Dolnej zemi v Slovenskom Komlóši. Na rovinu si ale nedokázala zvyknúť. Pilíšske hory jej totiž prirástli k srdcu a keď ich nevidela, trpela clivotou. V komlóšskej slovenskej škole vydržala dva a pol mesiaca, potom sa vrátila späť do Mlynkov, ktoré už neopustila.

V rodnej obci vyučovala slovenčinu viac ako štyridsať rokov. O tom, že žiaci na "tete Gizke" lipli, svedčí aj historika. Raz ochorela a musela sa dlho liečiť. Žiaci ju navštívili doma, požiadali ju, aby sa k nim čím skôr vrátila a, vraj, už budú dobrí. Na potvrdenie sľubu jej priniesli kreslo, v ktorom by sa jej pohodlnejšie sedelo počas vyučovania. Zelené kreslo v jej triede malo svoje stále miesto až do odchodu do dôchodku ako hmatateľné memento lásky jej žiakov.

Počas pedagogickej činnosti motivovala generácie k vrúcnemu vzťahu k slovenskej ľudovej piesni. Desaťročia viedla školský spevokol, s ktorým dosiahla pekné úspechy. Je jednou zo zakladateľiek Mlynského „Pávieho krúžku“, v ktorom nepretržite spieva už celých 50 rokov. „Páví krúžok“ a ľudový spev vôbec sú jej srdcovou záležitosťou. Lásku k ľudovým piesňam zdedila od matky, ktorá počas vykonávania prác okolo domu si stále pospevovala. Pilíšske piesne sú podľa "tety Gizky" pekné, spievajú sa dvojhlasne a tým dávajú poslucháčovi iné emotívne rozpoloženie, zaujímavú pocitovosť.

Život v „Pávom krúžku“ nie je iba nacvičovanie nových pesničiek. Je to aj život a duch kolektívu, ktorému sa treba venovať, cítiť ho, načúvať mu. A v tom sa "teta Gizka" veľmi dobre vyzná. Od založenia „Pávieho krúžku“ má na starosti spev. To ona začína na javisku, ona udáva tón a ona nacvičuje s kolegami nové piesne. „Páví krúžok“ je zároveň aj jadrom mlynskej pobočky Zväzu Slovákov v Maďarsku. Členovia „Pávieho krúžku“ sú pri všetkých obecných podujatiach, pomáhajú, pripravujú, pečú, hostia a spievajú.

Gizela Molnárová je hybnou silou spevokolu „Piliš“, v ktorom spievajú nadšenci a ochrancovia slovenských ľudových tradícií z troch pilišských obcí: Mlynkov, Čívu a Santova. Všetky jej aktivity sú späté nielen s rodnými Mlynkami, ale aj so Zväzom Slovákov v Maďarsku, veď bola pri jeho zakladaní a dlhé roky vedúcou mlynskej organizácie Zväzu Slovákov v Maďarsku. Po vzniku Celoštátnej slovenskej samosprávy v roku 1995 sa stala členkou kuratória Verejnej nadácie pre národné a etnické menšiny v Maďarsku, kde počas troch volebných cyklov veľmi úspešne presadzovala záujmy Slovákov v Maďarsku.

Jej práci vzdali poctu viacerými významnými oceneniami. V roku 1994 cenou za činnosť vykonanú v prospech národností žijúcich v Maďarsku, v roku 1996 Strieborným stupňom Rytierskeho rádu Maďarskej republiky, Celoštátna slovenská samospráva jej v roku 2002 udelila vyznamenanie Za našu národnosť, Zväz Slovákov v Maďarsku v roku 2004 Za slovenskú národnosť. Hrdá je na titul čestného občana Mlynkov a Blatného, spriatelenej obce na Slovensku. Gizele Molnárovej udelili aj prestížnu cenu Pro Renovanda Culture Minoritatum za jej mimoriadny prínos v oblasti vzdelávania a kultúry, za zachovávanie a posilňovanie slovenskej identity, za mnohostrannú osvetovú prácu v prospech slovenskej národnosti v Maďarsku.

Predseda Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí pán Igor Furdík sa rozhodol udeliť pani Gizele Molnárovej, umeleckej vedúcej speváckeho zboru, pri príležitosti 50. jubilea „Pávieho krúžku“ v Mlynkoch Medailu Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí za jej osobný prínos k uchovaniu kultúrneho a duchovného dedičstva predkov, popularizácii slovenskej ľudovej piesne v Piliši, ako aj za príkladný vklad pri organizovaní spolkovej a folklórnej činnosti, podieľajúcej sa na upevňovaní národného povedomia a kultúrnej identity Slovákov a ich vzťahov s väčšinovým národom v Maďarsku.

MLYNKY, 13. jún 2015